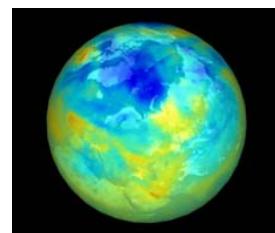

Glossary

High School Level Living Environment Glossary

English | Pashto

Translation of Living Environment terms based on the Coursework for Living Environment Grades 9 to 12.

This glossary is to PROVIDE PERMITTED TESTING ACCOMMODATIONS of ELL/MLL students. It should also be used for INSTRUCTION during the school year. The glossary may be downloaded, printed and disseminated to educators, parents and ELLs/MLLs.

[Please click here for the New York State Office of Bilingual Education and World Languages Webpage on "Assessment and Testing Accommodations"](#)

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

P-16

Office of Elementary, Middle, Secondary and Continuing Education and Office of Higher Education
Office of Bilingual Education and World Languages
<http://www.emsc.nysed.gov/biling/>

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK
Regents of The University

BETTY A. ROSA, <i>Chancellor</i> , B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.	Bronx
T. ANDREW BROWN, <i>Vice Chancellor</i> , B.A., J.D.	Rochester
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed.D.	Beechhurst
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADE S. NORWOOD, B.A.	Rochester
KATHLEEN M. CASHIN, B.S., M.S., Ed.D.	Brooklyn
JAMES E. COTTRELL, B.S., M.D.	New York
JOSEPHINE VICTORIA FINN, B.A., J.D.	Monticello
JUDITH CHIN, M.S. in Ed.	Little Neck
BEVERLY L. OUDERKIRK, B.S. in Ed., M.S. in Ed.	Morristown
CATHERINE COLLINS, R.N., N.P., B.S., M.S. in Ed., Ed.D.	Buffalo
JUDITH JOHNSON, B.A., M.A., C.A.S.	New Hempstead
NAN EILEEN MEAD, B.A.	Manhattan
ELIZABETH S. HAKANSON, A.S., M.S., C.A.S.	Syracuse
LUIS O. REYES, B.A., M.A., Ph.D.	New York
SUSAN W. MITTLER, B.S., M.S.	Ithaca

Commissioner of Education and President of The University

MARYELLEN ELIA

Executive Deputy Commissioner

ELIZABETH R. BERLIN

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including braille, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234.

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
A	
abandon	پرپنسودل
abbreviation	لنديز
ability	ورتيا
abiogenesis	څلله تولید
abiotic	غیر ژوندي اغیزمن موجودات
abiotic factor	غیر ژوندي اغیزمن موجودانتو عامل
abortion	اولاد ضایع کول
absorption	جذب
accomplish	تزرسره کول
according to	د سره سم
account	حساب
accumulate	جمع شوي
accurate	دقېق
acetylcholine	اسیتوكولین
acid	تیزاب
acid rain	تیزابو باران
acidity	تیزابیت
acne	په پوستکي د جوش نښي (گرمکي/خوانکي)
acquire	ترلاسه کول
acquired characteristics	ترلاسه شوي خاصیتونه
acquired immunity	ترلاسه شوي قوه مدافعه
acquired immunodeficiency syndrome (AIDS)	د نه قوه مدافعي ترلاسه شوي مرض نښي (ایدز)
acromegaly	د اعضاوو غیر عادي پرسپیل/غښدل
activation energy	فعال طاقت
active immunity	فعال قوت مدافع
active site	فعال اړخ
active transport	فعال انتقال
activity	فعاليت
adaptation	تطابق
adaptive	په غاره اخستلو ورتیا لرونکی
adaptive radiation	د په غاره اخستو ورتیا لرونکي شعاع
adaptive value	د په غاره اخستو ورتیا لرونکي ارزشت
addiction	زیاتول
additional	اضافي
adenine	ادینین
adenosine diphosphate (ADP)	ادینوسین دیفوسفیت (ای دی پی)
adenosine monophosphate (AMP)	ادینوسین مونوفوسفیت (ای ایم پی)
adenosine triphosphate (ATP)	ادینوسین تریفوسفیت (ای تی پی)
adequate	مناسب
adhesion	نښتل
adipose tissue	د غورو پوستکي
adolescence	د خوانۍ مرحله
adrenal cortex	ادرینال پوټکي
adrenal gland	ادرینال غده
adrenal medulla	ادرینال حرامغز
adrenaline	ادرینالین

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
adrenocorticotrophic hormone (ACTH)	ادريناكورفيكوفروبيک هارمون (اى سې تې ايج)
adsorption	خذب
adult	بالغ
advantage	کته
aerobe	تنفسی
aerobic	هوايي ميكروبې
aerobic respiration	هوايي تنفس
aerosol	ابروسول
afterbirth	له زېرپدو وروسته
agar	اکارايوس
agarose	اکارايوس
agglutination	د زخم سره وتل / سره نښتل / جورېدل
agglutinin	اکلوتینين
agglutinogen	اکلوتینوچين
aging	زيرېدل
agricultural	کر هنېز
agriculture	کر هنه
AIDS (acquired immunodeficiency syndrome)	ايدز (د نه قوه مدافعي تر لاسه شوي مرض نبني)
ailment	نارو غې
air pollution	هوا کړرتيا
air sac	د هوا کڅوره
air space	د هوا خالي ګاه
albinism	د پوستکي سپين والي
albino	سپين پوستکي
albumen	د هکي په شان سپين
alcoholic fermentation	الکولي خمیره کول
algae	اوېرى
algal bloom	د اوېريو غورېدنه
alimentary canal	خوراک ورکونکي کانال
alkaline	الیکالین
all or none response	ټول يا بالکل نه ځواب
allantois	النتوايز
allele (s)	اليل
allergic	حساسيت لرونکي
allergic reactions	حساسيتی غبرګون
allergy	حساسيت
alter (ed)	بدل (بدل شوي)
altered gene	بدل شوي جين (د وراثت واحد)
alternation of generation	د نسل بدلوں
alveolus	کوچني سوری
ameba	امېب
amoeboid movement	اميبي حرکت
amino acid (s)	(امينو اسيد (س)
amino group	امينو گروپ
ammonia	امونيا
amniocentesis	امنيوسينتيسز
amnion	د جنين پرده

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
amniotic fluid	امبیوتیک مایع
amount	اندازه
amphibian	د وہ ژوندونو حیوان (وچی او اوبو)
amylase	امیلاز
anabolism	انابولیزم
anaerobe	له هوا پرته ژوند کوونکی
anaerobic	د هواد نه شتون غوبنتونکی
analgesic	د درد ضد
analogous structure	سره یو شان جورښت
anaphase	انافاز
anatomy	بدن پېژندنه
androgen	د نارینه هورمون پاروونکی
anemia	د وینی کمنټ
angina pectoris	سینه درد
animal	حیوان/ خنار
ant	میری
antenna (e)	انتن (انتنونه)
anterior	پخوانی
anther	انتر
antibiotic (s)	انتی بیتیک (ایس)
antibodies	انتی بادیز
antibody	انتی بادی
anticodon	انتی کودون
antigen	انتیجین
antihistamine	انتی ھیستامین
antiseptics	پاکوونکی (د فاصلاتو ضد)
antitoxin	د زهرو ضد
anus	مقعد
aorta	شارګ
aortic arch	اورتیک ارج
aphotic zone	افوٹیک زون
appearance	بنکارېدل
appendage	نښتی
appendicitis	د کولمو نښتی برخه
appendix	اپنديکس
apply	عملی کول
appropriate	مناسب
approval	تاییدونکی
aquaculture	اکواکچر
aquarium	د ماھیانو حوض
aquatic	تر اوبو ترلى
arid	بې اوبو (بې بارانه)
arrow	غشی
arteriole	کوچنی شريان
artery	شريان
arthritis	د بندونو پرسوب
artificial selection	مصنوعي انتخاب

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
asbestos	اسبیستوز
ascending colon	له لاندې بره غتې کولمۍ
ascorbic acid	اسکوربک اسید
asexual	جنسی
asexual reproduction	جنسی بیا تولید
asexually	جنسنیټي
ash	ایرى
aspen	اسپین
assembled	سره یو خای شوي
assimilation	هضم
associate	سره یو خای شوي
association neuron	سره یو خای شوي عصبې رشتې
assuming	فرض کول
assumption	فرض کونه
aster	استار
asthma	ساه بندې
astigmatism	استيگماتيزم
atherosclerosis	د شريانونو سختيدل
athlete's foot	ورزشکار پښه
atmosphere	هوابي پوبنښ
atmospheric	هوابي پوبنښن والا
atmospheric temperature	د هوا د پوبنښن تدوخې درجه
atom	اتوم
atomic mass	اتومي کتله
atomic number	اتومي شمېره
ATP (adenosine tri-phosphate)	اى نې پې (ادينوسين تر ايقوسفيت)
atria	اتريا
atrium	اتريوم
attach	ورپوري نښتې
attack	بريد
attempt	کوبنښن
auditory canal	اوريدو کانال
auditory nerve	د اوريدو اعصاب
auricle	د غور بهرنې غده
autoclave	ديگ بهار
automobile	موتر
autonomic nervous system	اتومي عصبې نظام
autosome	اتوسوم
autotroph	خپله تغذیه کیدونکۍ
autotrophic	خپله تغذیه کېدو والا
autotrophic nutrition	خپله تغذیه کیدونکۍ غذا
auxin	اوکسين
availability	شونتيا
available	موجود
axis	محور
axon	عصبي محور

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
B	
bacteria	باکتریا
bacterial	باکتریاوی
bacterial infections	باکتریاوی نارو غتنيا
bacterial pneumonia	باکتریاوی پدیده
bacteriophage	جراثیم
bacterium	باکتاریاو
balance	توازن
balanced diet	رژیم غذایی متعادل
ball and socket joint	بال ایند سوکیت جواینت
bare	لغز
bark	پونکۍ
barnacle	بارنیکل
basal metabolic rate	بسل میتابولیک ریت
base	اساس
base-pairing	د اساس جوره والی
bass	ژور غدر
beak	مبشوکه
bear	زېرول
beaver	سمندری سپې
beetle	گونګته
behavior	رویه
behavioral	سلوکي
benedict's solution	د نوي واده شوي حل
benthos	د دریاب تل
beriberi	باربیری
bias	يو لور ته تمایل پیدا کول
bicarbonate	بایکربونیت
biceps	د دوه سرونو عضله
bicuspid valve	بایکسپید ولو
bilateral symmetry	دوه اړخیز یو شان والی
bile	زېروالی
bile duct	د زېروالی وټلو لاره
bile pigment	د زېروالی رنگول
binary fission	دوه ځایه ويشل
binomial nomenclature	بانیومیل نومینکلچر
biochemical processes	بانیومیل پروسه
biochemistry	د ژوند کیمیا
biodegradable	د حل کېږو ور
biodiversity	بیلورژیکی تنوغ
biogenesis	د ژوند وده
biogeochemical cycle	بایوجو کمیکل سایکل
biological catalysis	بیلورژیکی تجزیه
biological control	بیلورژیکی اختیار
biological magnification	بیلورژیکی غتبدل
biology	بیولوژی
biomass	د ژوند کتلنه

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
biome	بایوم
bioremediation	بیولوژیکی درملنه
biosphere	د ژوند محیط
biotechnological	بایوتیکالوژیکی
biotechnology	بایوتیکالوژی
biotic	تر ژوند پوری ترلی
biotic factor	د ژوند عامل
birch	خینار
birth canal	د تولید کانال
birth control	د تولید محدودیت
birth rate	د تولید اندازه
biuret test	بیوریت تیست
bladder	مثانه
blade	پاکی
blastula	بلستولا
blending inheritance	میراثی ترکیب
blind spot	رنده نقطه
blinking	رپیدل
block	بند
blood	وینه
blood cavity	د ویني خالیگا
blood circulation	د ویني جریان
blood clotting	د ویني پوبنل
blood group	د ویني گروپ
blood plasma	د ویني پلازما
blood platelet	د ویني پلاتینٹ
blood pressure	د ویني فشار
blood smear	د ویني کرنتیا
blood sugar	د ویني خواره
blood transfusion	د ویني تزریق
blood vessel	د ویني رگ
boil	خوتپدل
bond	نبنټل
bone	هدوکی
bone marrow	د هدوکی ماغزه
booklet	کتابګوټی
botany	نباتات پېژندنه
Bowman's capsule	بومن کیپسول (په ګردہ کی لومړی هغه Ҳای چې وینه په متیازو بدلوی)
brain	ماغره
brain stem	د ماغزو اساس
bread mold	د ډوډی پیونک
breathing	سا اخستل
breeding	خوراک ورکول
briefly	په لنډ ډول
broccoli	گوپی
bronchitis	برونچیت
bronchus	برونچوس

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
bubble	حباب (پوکانۍ)
bud	غونچه
budding	غونچه کېدل
buffer	پرده (حایل)
bulb	بلب
burn	سوخېدل
C	
cabbage	بند گوپي
calcium	کلشيم
calcium carbonate	کالشيم کاربونيت
calibrate	د یو شي د داخلي قطر اندازه اخستل
calorie	د ګرمي واحد
calorimeter	د ګرمي معلومولو اله
cancer	سرطان
canopy	کانوبې
capacity	ظرفیت
capillary	تر ویښتو اړوند
capillary action	تر ویښتو اړوند عمل
carbohydrate	کاربوهایبریت
carbohydrate (s)	کاربوهایبریت (ایس)
carbon	کاربون
carbon cycle	کاربون سایکل
carbon dioxide	کاربون دای اکساید
carbon fixation	کاربون فیکسنګ
carbon monoxide	کاربون مونواکساید
carbon-containing	کاربون لرونکي
carboxyl group	د کاربوکسایل ګروپ
carcinogen	سرطان پیدا کوننکي ماده
cardiac muscle	د زره عضله
cardiovascular disease	د زړه او رګونو ناروځي
carnivore	غونډه خورونکي
carnivorous	غونډه خورول
carotene	کاروتین
carrier	ورونکي
carrying capacity	انټکالی ظرفیت
cartilage	څیشوم
catabolism	له منځه ټل
catalase	کاتلاسي
catalyst	کاتالايسټ
caterpillar	کترپیلار
catfish	کېټ فش
cattail	کاتیل
caudal fin	کوډل فین
caudal vertebra	کوډل ورتبرا
caudatum	کاوداتئیوم
cauliflower	کرم
cell	حرجه

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
cell body	د حجري بدن
cell cycle	د حجري دوران
cell division	د حجري ویش
cell membrane	د حجري پوبن
cell plate	د حجري سطح
cell respiration	د حجري تنفس
cell specialization	د حجري تخصص
cell theory	د حجري نظریه
cell wall	د حجري دیوال
cell-mediated immunity	د حجري وسیط قوه مدافع
cellular respiration	حوروی تنفس
cellulose	حوروی
Celsius	سلنه درجه
Celsius scale	د سلنی درجی دوران
centigrade	سانتیگراد
centimeter	سانتی میتر
central nervous system	مرکزي عصبي نظام
centrifuge	له مرکزه لري کېدونکي
centriole	مرکزی
centromere	سینترومیر
centrosome	سینتروسم
cereal group	د دانو مجموعه
cerebellum	کوچني مازغه
cerebral cortex	د مازغو پرده
cerebrospinal fluid	د مازغو مابع
cerebrum	مازغه
certain	معلوم
cervix	د رحم غاره
challenge	تنګول
chemical	کیمیاوی مواد
chemical bond	کیمیاوی سریښت
chemical equation	کیمیاوی معادله
chemical formula	کیمیاوی فارموله
chemical reaction	کیمیاوی غبرګون
chemoautotroph	په خپله تغذیه کیدونکي کیمیاوی
chemosynthesis	کیموساینتیسیز
chemotherapy	کیمیاوی درملنه
chemotropism	کیمیاوی درمېدل
chicken pox	چیکن پوکس
chipmunk	موش خرما
chitin	چیتین
chlorine	کلورین
chlorophyll	کلوروفیل
chloroplast	کلوروفلاست
cholera	کولیرا
cholesterol	کلستروول
chordate	کوریبیت

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
chorion	کوریون
chromatid	کروماتید
chromatin	کروماتین
chromatography	کروماتوگرافی
chromosomal alteration	کروموزماتیک تغیرات
chromosomal recombination's	کروموزماتیک بیا یو ځای کول
chromosome	کروموزوم
chyme	چایم
cilia	سیلیا
ciliary motion	سیلری حرکت
circulation	څرخېدل
circulate	څرڅښنه
circulatory	څرڅښونکی
circulatory system	څرڅښدو نظام
claim	دعوا
class	طبقه
classification	طبقه بندي
classify	طبقه بندي شوي
clawed	پېنجو و هل شوی
cleavage	ماتېدل
climate	اقليم
climax community	وروستي تولنه
climax	څوکه
climax	څوکه
clipping	لنډول
clone	کلاون
cloning	کلاوننګ
close circulatory systems	نژدي د څرڅښدو نظام
coacervate	کاوسروبیت
coal	ډیرو سکاره
coarse adjustment	د زیگ جوروں
coast	د بحر خنده
coastal ocean	ساحلي بحر
coastline	د بحر خندي خط
cocci	کاوشي
coccus	کاوشیوس
cockroach	بېزوی
cocoon	ساتونکي پرده
codominance	ګډ واک کېاخستن
codon	کودون
coenzyme	کو انزایم
coevolution	شریک تکاملیت
cohesion	سره یو ځای کېدل
cohesive force	سره یو ځای کوونکی طاقت
collect	راتول
collecting duct	راتولونکي وتنلاري
colloidal dispersion	کلوایدل دیسپرسن

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
colon	د غني کولمي وروستي برخه
colony	مستعمره
color blindness	د رنگ ړوندوالي
coloration	رنګول
combat	جنګ
combination	يو خای کېدل
commensalism	د دوه ژونديو جسمونو یو خای کېدل چې یو تري کته اخلي
common	عام
common ancestor	شریک پیشت
common cold	عام بیخ
communicable	داریکې ور
communication	اریکه
community	ټولنه
competition	سیالی
competitive exclusion principle	له سیالی د محرومیت اصل
complementary	پوره کوونکۍ
complete protein	پوره پروتئین
complex multicellular	مرکب ګن حجروي
complexity	مرکب والي
compost	سره ګډ شوي
compound	مرکب
compound eye	مرکب ستړکه
compound light microscope	مرکب د رنا مایکروسکوپ
compound microscope	مرکب مایکروسکوپ
concentration	تمرکز
concentration gradient	د پیچومي تمرکز
concept	مفهوم
conception	تصور جوروں
concerning	فکر کول
conclusion	پاڼي
condensation	سرا راتولېدل
conditioned reflex	مشروط انعکاس
conditioning	مشروطول
conduct	ترسره کول
conduction	ترسره کونه
cone	مخروطي
conifer	صنوبر ونه
coniferous	د صنوبر میوه
coniferous forest	د صنوبر ځنکل
conjugation	سره جلا کول
connective tissue	تبرونکې پتې
conservation	سانته
conservation of environment	د چاپېریال سانته
considered	په نظر کي نیول شوی
constipation	هضم
construct	جوروں
consumer	مصرفونکۍ

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
contain	سائې
content	محتوا
contour farming	د حد فاصل په نظر کي نیولو کرونډگري
contour ploughing	د حد فاصل په نظر کي نیول قلبه کول
contraception	د حمل منع
contractile vacuole	کانترکتایل واکیول
contribute	برخه اخستل
control	واک کي نیول
controlled experiment	واک کي اخستل شوي تجربه
controlled variable	واک کي اخستل شوي تغیر موندونکي
convergent evolution	سره نژدي تکامل
convert	بدليدل
convulsion	لرزه
coordinating system	همغري کونونکي نظام
coordination	همغري کول
coral	مرجان
coral reef	مرجانی پېړه
coronary circulation	د زره د شريانونو د ويني جريان
coronary artery	د زره شريان
corpus luteum	زير جسم
cortex	کورتيکس
cortisone	کورتيزون
cotyledon	زمکنی توت
covalent bond	د یو ظرفیت لرونکی نښتل
cover	پوین
cover crop	د محصولاتو پوین
coverslip	د نموني ساتلو بوټل
Cowper's gland	کوپر ګلینڈ
Cranial nerve	د مخ د کاسي اعصاب
crayfish	د سمندر ملخ
crescent	میاشت
cretinism	کریتینیزم
cricket	کرکت
crisp	کرسنده
crop	محصول
crop rotation	د محصول خرڅېدل
crop breeding	د محصول خوراک ورکول
crop fertilization	محصول ته سره ورکول
crop pollination	د فصل القاح
crossing-over	له پاسه پري تېرېدل
crustacean	خزنده
cryptic coloration	پېټ رنګول
cultivated plant	کرل شوي نبات
culture	کلتور
currently	هدا اوس
cuticle	مخ
cutting	پري کول

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
cycling	سایکل سپرېدل
cyclonic	سایکل ته ورته
cysteine	سیستین
cytokinesis	سایتوکنیز
cytolysis	سیتولیز
cyton	سایتون
cytoplasm	سایتوپلازم
cytoplasmic division	سایتوپلازمیک ویشل
cytosine	سیتوزین
cytoskeleton	سایتو سکلتن
D	
damage	ویجارول
dangerous	خطروناک
dark reaction	تور غیرګون
Darwinism	داروینیزم
data	معلومات
daughter cell	لور حجره
deamination	بعد
decay	خرابیدل
deciduous	خراب شوی
deciduous tree	خرابه شوی ونه
decomposer (s)	خرابونکي (ايس)
decomposition	خرابیدل
decrease	كمېدل
defecation	له بدن د فاضله موادو ونل
defective	عيجن
defective gene	عيجن جراثيم
deficiency disease	د سوء تغذېي ناروځي
defoliation	د پانو غور خېدل
deforestation	د خنګلونو ختمول
degeneration	په شا تګ (فساد)
dehydration	د اوږو کم والي
dehydration synthesis	د اوږو کموالي فرضيې
dehydrogenase	دېهايدروجنيز
deletion	رنګول
demand	غونښته
demographic transition	ډيموګرافک بدلون
demography	د نفوسو علم (داوسیدونکو علم)
denaturation	ډیناوا چريشن
dendrite	ډیندریات
denitrification	ډینايتريفيکيشن
denitrifying bacteria	ډینايتريفايننگ باكتيريا
density-dependent limiting factor	تر حجم پوري نښتی محدودونکي عامل
density-independent limiting factor	تر حجم پوري نښتی غير محدودونکي عامل
deoxyribonucleic acid (DNA)	ډیاوكسایر بیوتیوکلریک اسید
deoxyribose	ډیاوكسایر ویوس
dependent variable	تابع د بدليدو ور

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
deplete	خالي کول
depletion	خالي کونه
depressant	د خفگان لامل
dermis	د پوستکو تر منځ پرده
desalination	له مالګي خالي کول
desert	صحراء
desertification	صحراء کول
desirable	د غوښتنې ور
destroy	ويجارول
destruction	ويجارول
detect	نیول
detection	نیونه
determine	معلومول
detoxication	د روږدتیا در ملنې
detrimental	زیان اړوونکی
detritus	سره شیندل کېدل
development	پرمختګ
deviation	اوېنټل
dextrose	ډیکسټروز
diabetes	ډایبیتیز (شوګر)
diagram	هندسي شکل
dialysis	سره جلا کول
diaphragm	منځنۍ پرده
diarrhea	اسهال
diastole	پیاستولوں
diastolic pressure	پیاستولیک پر بشر
diatom	دیاتوم
dichotomous	دوه اړخیز
dichotomous key	دوه اړخیزه کیلي
died off	مر شوی له
diet	پرهیز
differ	مخالف
differences	توبیروننه
differentiation	توبیر کول
diffusion	شندول
digest	هضم
digestion	هضم کېدل
digestive enzyme	هضمي انزايم
digestive juices	هضمي جوس
digestive system	هضمي نظام
dihybrid	دیهابیرید
dihybrid cross	دیهابیرید کراس
dilation of blood vessel	د ویني د رګونو پر اخوالى
dimorphism	دايمورفيزم
dinosaur	دایناسور
dioxide	دیاوكساید
dipeptide	ډایپپتايد

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
diphtheria	دایپتیریا
diploid	دیپلوايد
direct harvesting	مستقیم ریبل
direction	مسیر
directly	نفع په نیغه
disaccharide	پیاساچارايد
disadvantage	بې گتنی
disaster	ناورین
discs	موری
disease	نارو غي
disjunction	سره جلا کول
dislocation	بې خایه کېدل
dispersal	څېرېدل
disposal	تری خلاصېل
dispose	تری خان خلاصول
disrupt	ګډوول
dissecting microscope	د مایکروسکوپ سره جلا جلا کول
dissection	سره جلا جلا کول
dissolve	حل کول
diuretic	د متیازو زیاتول
diurnal	هره ورخ
diversity	تنوع
divide	ویش
(DNA) deoxyribonucleic acid	(دې این ای) دیاوکسایر بیونیوکلیک اسید
DNA fingerprinting	بې این ای د ګوتی تښه
DNA polymerase	دې این ای پولیمیریاز
dominance	تر واک لاندی نیول
dominant	حاوي
dominant gene	حاوي جراثيم
dominant species	حاوي نمونه
dominant trait	حاوي اثر
dormancy	ارام
dorsal	شا
double fertilization	غبرګ الفاح کول
double helix	غبرګ تاو شوی
Down's syndrome	ډاونز سایندروم
drainage	له او بو لاندی تلل
drilling	کنده کیندل
drone	ډرون
drosophila	ډروسوفیلا
drug	درمل
drug abuse	د درملو ناسم استعمال
drug dependence	په درملو تکیه
drug overdose	د درملو زیات کارول
duckweed	ډکوېد
ductless gland	داخلی عده
dump	گونک

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
duodenum	داوديونم
dwarfism	داورفيزم
dynamic	متحرک
dynamic equilibrium	متحرک مساوات
dysentery	اسهال
E	
eagle	باز
ear	غور
ear canal	د غور سوری
eardrum	د غور پرده
earthworm	د ھمکي تودو خه
echinoderm	ايكونودرام
ecological	ټولنېژنندې
ecological riche (s)	د ټولنېژنندې غنا
ecological pyramid	ټولنېژنندې اهرام
ecological succession	ټولنېژنندې خای نيونه
ecologically	د ټولنېژنندې له نظره
ecology	ټولنېژننده
economically	اقصداد له نظره
ecosystem	ټولنېز نظام
ecosystem diversity	د ټولنېز نظام تنوع
ectoderm	اکتوپيرم
edema	اوېه اسختل
effective	اغيز من
effectiveness	اغيز منتنيا
effector	اغيز من کول
egg	ھگى
ejection	وئل
elbow joint	د خنګلي بند
electrocardiogram (EGG) or (EKG)	اليڪتروکارڊيوگرام (اي جي جي) يا (اي كي جي)
electron	اليڪترون
electron microscope	اليڪترون مايڪروسکوب
electronic balance	برېښنائي توازن
electrophoresis	اليڪتروفورسز
element	عنصر
elephantiasis	اليفانتيسيز
eliminate	له منځه ورل
elongation region	د اوږدې دو سيمه
elongation zone	د اوږدې دو برخه
embolism	ايمبوليزم
embolus	ايمبولي
embryo	جنين
embryo sac	د جنين کخوره
embryology	جنيں پېژندنه
embryonic	د جنين اروند
embryonic membrane	د جنين پرده
emigration	کلوالي

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
emit	بهر څېدل
emphysema	پوکی کول
emulsification	ایمولاسفيکيشن
enable	ور ګرځول
enamel	اینمیل
end product	پاڼۍ تولید
endangered species	په خطر کي نموني
endemic	اورده ناروځي
endocrine gland(s)	منځنی غده
endocrine system	د منځنیو ځدو نظام
endocrinology	د ځدو پېژندنه
endocytosis	ایندو سایتوسیز
endoderm	ایندو درم
endoparasite	د ځدو جراسیم
endoplasmic	ایندو پرازمیک
endoskeleton	د ځدو اډانه
endosperm	ایندو سپرم
endosperm nucleus	ایندو سپرم نیوکلیر
energy flow	د طاقت بهیدل
energy pyramid	د طاقت اهرام
engineering	انجینيري
engulf	د یو شي تبرول
enlist	فهرستول
enrich	غني کول
environment	چاپېړیال
environmental	چاپېړیالی
environmental impact statement	چاپېړیالی اغيز نظام
enzyme(s)	اینزايم (ایس)
enzyme-substrate complex	اینزايم فرعی شکل جمع
epicotyl	ابیپکواپتل
epidemic	وبا
epidermis	مخ
epididymis	ابیدیدیوم
epiglottis	ایپیگلوټیس
epinephrine (adrenaline)	ایپینیفرین (ادرینالین)
epithelium	ابیپتیلیوم
equatorial plane	الوتونکی اسطوانه
equatorial plate	سطحی اسطوانه
equilibrium	مساوات
era	د زمانی یوه دوره
erect posture	ولار حالت
erosion	خسا کېدل
error	تېروتنه
Escherichia coli (e. coli)	ایشوروشیا کولای (ای.کولای)
esophagus	مری
essential amino acid	اساسی امینو اسید
estrogen	ایستروجين

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
estuary	د ننوتلو خای
ethyl alcohol	ایتالی الکول
euglena	ابوګلینا
eukaryote	د زري اصلیت
eukaryotic cell	د زري اصلیت حجره
Eustachian tube	ابوسټاشین تیوب
evaporate	په بخار بدليدل
evaporation	په بخار بدلينه
evidence	شاهد
evolution	نکامل
evolutionary	تکاملي
evolve	پرمختګ
examination	از میښت
except	پرته له
excess	لاسرسى
excessive	له اړتیا زیبات
excretion	د فاضلاتو غورخوں
excretory	غورخوں شوي
exercise	تمرين
exhalation	بوی کول
exhale	سا اخستن
exhaust	وټل
exhibit	ښودل
exist(s)	وجود (ایس)
exocrine gland	بهر ته وټلی غده
exon	ایگزون
exoskeleton	بهرنی ادانه
experiment	تجربه
expiration	له وخته تېرېدل
explanation	تشریح
explosive	چاودیدونکي
exponential growth	تشریحي وده
expose(d)	خرگند شوي (دي)
expressed	روښانه شوي
expression	خرگندتیا
extensor	راتوله شوي غده
extent	پراخېدل
external	بهرنی
external fertilization	بهرنی القاح کول
external respiration	بهرنی تنفس
extinct	له منځه ورل شو
extinction	له منځه ورل
extinction of fauna	د حیواناتو له منځه تلل
extracellular digestion	حرروي هضم
extract	را ایستل
eye	ستره
eyepiece (ocular)	غمى (رنګ)

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
F	
facilitated diffusion	اسانه شوي شندول
Fahrenheit scale	د فارن هايت اندازه
fallopian tube (oviduct)	فالوبین تیوب (خویدکت)
fallout	غورجېدل
family	کورني
fangs	نوكۍ
farsightedness	د نظر اوږدوالي
fat	چاغ
fatal	چاغي
fatigue	سترتيا
fatty acid	چاغ تيزاب
feather	بېكۍ
feces	فاضلات
feedback	رد العمل
feedback mechanism	رد العمل ميكانيزم
female gamete	ښخينه جراثيم
female reproductive system	ښخينه ببا توليد نظام
femur	د ورانه هدوکۍ
fermentation	خمیره کول
fern	فېرم
fertilization	حسا کول
fertilizer(s)	سره (ایس)
fetal	جنيني
fetal alcohol syndrome	فېټل الکول سایندروم
fetus	جنين
fever	تبه
fewer	بوي خو
fiber	فايبر
fibrin	فېبرين
fibrinogen	فایبرینېجن
fibrous root system	فايبريوس روت نظام
field	میدان
field of microscope	د مايكروسکوب میدان
filament	تار
filter out	تصفیه کول
filtered	تصفیه شوي
filtrate	تصفیه کول
filtration	تصفیه کونه
fin	بنه
finches	مرغۍ
fine adjustment	بنه بر ايرښت
fingerprinting	گوتي نښه
finite	محدوډ
firm	شرکت
first filial generation	د او لادونو لوړۍ نسل
first-level consumer	لوړۍ کچي مصروفونکي

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
fission	چاودنې
flagella	فاجيلا
flagellum	فاجيلیوم
flatworm	سطحي چینجي
flea	وربره
flexor	عضله کروونکي
flipper of whale	د وهيل ما هي وزر
florescence	کل کېدل
flow	بهدل
flow of energy	د طاقت بهدل
flower	ګل
fluid	مابع
fluke	د ما هي نيش
fluoridation	فلور ايديشن
fluoride	فلوريدا
folic acid	فوليك اسید
follicle	فولیکل
follicle stimulating hormone (FSH)	فولیک ستیمولیشن هارمون (ایف ایس ایچ)
food allergen	د خوراک حساسیت
food chain	د خوراک لړی
food poisoning	خوراک ز هري کېدل
food pyramid	خوراک اهرام
food vacuole	خوراک واکیول
food web	خوراک شبکه
forceps	انبور
forest conservation	خنکل سانته
form	ډول
formation	جورول
formula	فارموله
fossil	پاتي شونی
fossil fuel	پاتي شونی تیل
fossil record	پاتي شونو ثبت
four o'clock flower	د څلورو بجو ګل
fracture	مات والي
fragment	برخه
fraternal twin	غږګونې
freeze drying	کنکل وچېدل
frequently	تکرارې
freshwater	تازه او به
fructose	د میوه خوره
fruit	میوه
fruit fly	د میوه حشره
fumes	دود
fungi	فونگي
fungus	فونگس
fur	وری

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
G	
galactose	شیده
galactosemia	کالاکتوزیمیا
gall bladder	د زپرو کخوره
gallon	کیلن
gallstone	د زپرو پېړه
gamete	ګامینټا
gametogenesis	کامینټو جینیس
gamma globulin	ګاماکلوبیلیون
ganglion	د قوت مرکز
gas exchange	د گاز تبادله
gaseous exchange	د ګازی تبادله
gasoline	کیسولین
gastric	تر معدی اړوند
gastric juice	د معدی جوس
gastro vascular cavity	د ځېټي د منځ خالیګا
gastrula	ګاسترولا
gastrulation	د معدی جورپدل
gel electrophoresis	جليل الیکتروفوریسز
gene	جنین
gene expression	د جنین څرګندېدل
gene frequency	د جنین فریکوئنسی
gene linkage	د جنین اړیکه
gene mutation	د جنین تغیر
gene	جنین
gene(s)	جنین (ایس)
generalization	عاملوں
genetic	ارثي
genetic counseling	ارثي یو خای کېدل
genetic disease	ارثي ناروغری
genetic diversity	ارثي تنوع
genetic engineering	ارثي اینجینیرۍ
genetic marker	ارثي تښه کوونکۍ
genetic recombination	ارثي بیبا یو خای کېدل
genetic variation	ارثي تغیر
genetically	د میراثي کېدو له نظره
genetics	ارثیات
genome	جينوم
genotype	ارثي ډول
genus	جنس
geographic isolation	ځغرافيائي خانته کېدل
geologic time scale	حُمکېږندي وخت دوران
geotropism	جادبې توجه
germ theory of disease	د نارو غیو د جراثیم نظریه
German measles	الماني ګرمکۍ
germination	خوانکۍ
gestation period	د حمل دوره

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
GH (growth hormone)	جي ايچ (د هارمون وده)
gigantism	دېر غت والی
gibberellin	گبیرالین
gill	خیشوم
gizzard	کولمی
gland	عده
global warming	نوبواله تودوخد
glomerulus	کلومیرولوس
glucagon	کلوكاگون
glucose	کلکوز
glycerol	گلیسیرول
glycine	کلایسین
glycogen	کلابکوجین
glycolysis	کلایکولیسیز
gaiter	کایتر
Golgi body (apparatus)	کولگي بادي (اپار اتپوس)
gonad	تناسلی غده
gonadotropin	د جنسی غدي محرك ماده
gonorrhea	سوزک
gorilla	کوریلا (یو ډول شادي)
gout	د بندونو درد
gradualism	په ترتیج سره کېدل
graduated cylinder	گریجوینید سلیندر
grafting	نباتات پیوندول
gram	گرام
grana	گرانا
graph	گراف
grasshopper	ملخ
grassland	د چمن والا حمکه
gray matter	خره ماده
green algae	کرین الجیا
green revolution	شین انقلاب
greenhouse effect	د شین کور اغیز
greenhouse gas	د شین کور ګاز
grid	سوری
growth	وده
guanine	کوانین
guard cell(s)	ساتونکی حجره (ایس)
gullet	مری
gymnosperm	له تخم خالي
gypsy moth	کاپسی موت
H	
habit	عادت
habitat	اوسيدل
habitat fragmentation	د اوسيدو ويشن
hair follicle	د ويښناو کيسه
half-life	نیم ژوند

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
haploid (monoploid)	هابولاید (مونوپولاید)
Hardy Weinberg law	هاردي وینبرگ قانون
harm	زیان
harmful	زیانمن
harmless	بې زیانه
harvesting	رېبل
hatching	سېرنه
Haversian canal	هارویزن کاتال
hay	پروره
hay fever	د چو وښو ته
heart	زړه
heart attack	زړه حمله
heart transplant	زړه ګېښوډل
heart-lung machine	د زړه سېرو ماشین
heart beat cycle	د زړه د ضربان دوران
helix	درې بعدیز منحنۍ
hemoglobin	هیموګلوبین
hemolysis	د وینې حل کېدل
hemophilia	وینه کنګل کېدل
heparin	هیپارین
hepatic artery	د ینې شريان
hepatic portal circulation	د ینې دروازې جريان
herb	درمل درلودونکي وابنه
herbivore(s)	وابنه خورونکي
hereditary	ارثي
heredity	وراثت
hermaphrodite	خنثی (نارینه او بنخینه دواړو جنسی الو درلودونکي)
heterotroph	هیتروتروف
heterotroph hypothesis	هیتروتروف فرضیه
Heterotrophic	هیتروتروفېک
heterotrophic nutrition	هیتروتروفېک تغذیه
heterotrophs	هیتروتروفز
heterozygous	هیتروزایوګیوس
heterozygous genotype	هیتروزایوګیوس جینوتایپ
hibernation	ویده فعل
high blood pressure	د ینې لور فشار
high energy bond	د لور طاقت هدوکۍ
hindbrain	شانتي ماغزه
hip joint	د کوناتیو بند
histamine	هیستامین
histidine	هیستادین
histology	د پېتیو پېژنډل
histone	هیستون
homeostasis	هومیوستاسیز
homeowner	د کور څښتن
hominid	جنس انسان
homo sapiens	د انسان لومرۍ نمونه

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
homologous chromosome	يو شان کروموزوم
homologous structure	يو شان جورښت
homozygous	سره یو شان
homozygous genotype	سره یو شان جینوتایپ
hoofed animal	د بوټانو ولا حیوان
hookworm	ھوک وارم
hormone	هارمون
host	کوربه
hot	گرم
hot water bath	د ګرم اوېو لمبل
huge	ستر
hull	د تخم پوټکي
humerus	د متی هدوکي
humidity	نمۍ
hummingbird	ھومینګ برډ (يوه کوچنۍ مرغی)
humoral immunity	ھومورل خوندېتوب
humus	واښه لرونکي خاوره
hunting	بنکار کول
hybrid	ھاپيرېد
hybrid vigor	ھاپيرېد توامندي
hybridization	ھاپيرېدايزېشن
hydra	د دېرو عناصرو لرونکي زیان (يو دول ماهي/داوېو حیوان)
hydrocarbon	ھاپيدرو کاربون
hydrochloric acid	ھاپيدروکلوریک اسید
hydrogen acceptor	ھاپيدروجين منونکي
hydrolysis	د اېو حل کېدل
hydroponics	په اوېو کړه کول
hydrotropism	نمۍ کېدل
hyper parasitism	له حده زیات میکروبې
hypertension	د وینې زیات فشار
hyperthyroidism	ھاپيرتاپروپیزېم (ھغه عارضه چې د زیره د ضربان زیاتېدو لامل گرځي)
hypertonic solution	ھاپيرتونیک سلوشن
hypocotyl	ھاپيرکوتیل
hypo secretion	ھیپوسیکرېشن
hypothalamus	ھاپیوتالاموس
hypothesis	فرضیه
hypothyroidism	ھاپیوتیروپیزېم
hypotonic solution	د فشار کموالي حل لاره
I	
ibuprofen	ایبوپروفین
ICF (intercellular fluid)	ای سی ایف (د حجرو په داخل کي مایع)
identical	يو شان
identical twin	يو شان غږګونې
identity	پېژندنه
ileum	غتني کولمني
illustrate	رسمول
immigration	کډوالۍ

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
immune	مدافعه قوه
immune response	مدافعي قوي حواب
immune system	مدافعي قوي نظام
immunity	قوت مدافعه
inorganic	غیر عضلات لرونک
immunization	قوت مدافعه گرخول
impact	اغیز
implantation	کرل
import	واردول
importation	واردونه
imprint	نښه
impulse	د زړه ضربان
in vitro fertilization	از ماینستي الفاح (په تجربه کي د یو شي الفاح کول)
inappropriate	غیر مناسب
inborn immunity	وراثتي قوه مدافعه
inbreeding	له نژدي اړیکه لرونکي خخه تغذیه کېدل
incidence	پېښه
incisors	چاقوګان
include	شامل
incomplete dominance	نیمگري غلبه
incomplete protein	نیمگري پروتین
increase	زیاتریل
incubation period	د هکیو یا حجرو په غیر کي نیول یا پری کېناستل
independent (manipulated) variable	څیلواك (اداره شوی) تغییر منونکی
independent assortment	څیلسري مرتب شوی
index fossil	د پاتي شونو فهرست
indicate	خرګندول
indicator	خرګندوونکی
individual	فرد
industrial hazard	صنعتي ګواښ
industrial melanism	صنعتي تور والي
industrialization	صنعتي کول
infantile paralysis	ماشومانو شل کېدل
infection	ضروري کېدل
infectious	ضروري (د مرض علت پیدا کېدل)
infer	پایله اخستن
inference	نتیجه اخستن
inferior vena cava	د پرسیدلي وريد بنسکته کېدل
infinite	غیر محدود
inflammation	اور اخستنکي غږگون
Inflammatory response	اور اخستونکي غږگون
influence	نفوذ
ingestion	معدی ته د غذا داخلېدل
inhibition center	د مېشتبدو مرکز
inhalation	هوا کشول
inherit	میراث کېدل
inheritance	میراث

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
innate behavior	فطرتی سلوک
inorganic compound	غیر عضوي ترکيب
insect	خرنده
insecticide(s)	د خرنده و له منځه ورونى (اېي)
insectivorous plant	حشرات خورونکي نبات
insert	ننویستل
Inspect	پلټل
inspiration	پارونه / ساه اخستل
instinct	غوبښته / غريزه / اشتها
insulin	انسولين
interaction	عمل متقابل
interbreed(ing)	سره اريکه لرونکو تر منځ تغذیه کېدل
Intercellular fluid	حرموي داخلی مایع
interference	مداخله
interferon	انترفرون
internal development	داخلی پرمتحک
internal fertilization	داخلی القاح
internally	داخلی
interneuron	هغه عصبي حجري جي نورو عصبي حجرو ته تکانونه انقالوی
interphase	د برخو تر منځ
interspecific competition	د انواعو تر منځ سیالي
intestinal juice	د کولمو او به
intestine	کولمي
intracellular digestion	حرموي هضم
introduce	معرفی کول
intron	انترون
invasion	پړغل / مداخله کول
invasive species	حمله کوونکي نموني
inversion	معکوس کېدل
invertebrate	له ستون فقرات بي برخی حیوان
investigation	پلټنه
involuntary muscle	غیر ارادي عضله
involve(ing)	شامل / شاملول
iodine	ایودین
ion	ایون
ionic bond	ابونی پیوند
iron	وسپنه
irradiation	ورانګي اچول
irritability	تحریک منتوکی حالت
islet of Langerhans	ایلیس او لانگیرهائز
isolated	حُانته شوی
isotonic solution	د مساوي توان لرونکي حل
isotope	د یو شان فيزيکي خواصو لرونکي
J	
jellyfish	جیلی فیش (یو ډول بحري حیوان)
joint	بند
juvenile hormone	حُوان هارمون

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
K	
karyotype	کاریوتایپ
karyotyping	کاریوتایپنګ
kelp forest	سمدری و بشو خنکل
keratin	کیراتین
kernels	د میوی د زری منځ
kidney	گردہ
kinetic energy	خوھبنتیز طاقت
kingdom(s)	پادشاهی (پادشاهی)
Klinefelter's syndrome	کلینفیلتر سایندروم
knee joint	د زنگون بند
knee-jerk reflex	د زنگون و هلو عکس
Knowledge	پوهه
L	
Labor	مزدور / د کار څواک
Laboratory	لابراتوار
Labyrinth	ستونزمنه لاره (د غور داخلي برخه)
Lack	كمېښت
Lactase	لکتاس
Lacteal	د شیدو روډولو عمر (تر شیدو ترلی)
lactic acid	لکتیل اسید
Lactose	د شیدو خواره
Ladybug	ناوکۍ (یو ډول حشره)
Lake	جهیل
Lamarckism	لامارکیزم
Lamella	لاميلا
Lancet	لانسيت
Landfill	د خزلو خنسول
large intestine	غټي کولمي
Larva	نوی زپرېډلي خزنه
Larynx	مرۍ (حنجره)
Latitude	د خمکي د عرض خط (د سور اوږدوالي)
law of dominance	د غلبي قانون
law of independent assortment	د څيلسری ترتیب قانون
law of segregation	د جلا کولو قانون
law of use and disuse	د استعمال او نه استعمال قانون
Laxative	د کولمو نرمونکي مواد
Layering	په مرتبو کې منظمول
loop of Henle	د هيبلن کري
leaf sheath	د پانۍ پویش
Leaflet	کتابوګتی (کتابچه)
Leaks	له سورې څېدل
Learning	زده کړه
Least	لږ
Legume	دانه داره ترکاري
leguminous plant	وابنه نه خورونکي وابنه

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
Lens	غډۍ
Leopard	پړانګ
Leucine	لیوسین
Leukemia	لیوکمیا
Leukocyte	لیوکوسایت
lichen(s)	ګل سنګ
life cycle	د ژوند دوران
Lifespan	د ژوند موده
Ligament	ټرونۍ (د عضلاتو رابط)
light microscope	د رنا مایکروسکوب
light-dependent reaction	د رنابوري ترلې غږګون
Lily	زنق
Limestone	څېټۍ
Limit	حد
limiting factor(s)	محدودونکي عامل (ایس)
limiting nutrient	غذایي عناصر محدودول
litmus paper	لیتموس کاغذ
linked gene	سره وصل شوي جراثيم
Lipase	لیپیز
Lipid	غور
lipid bilayer	دوه طبقو لرونکي غور
Lithosphere	د بېرى پوښ
Liver	پنه
Livestock	حیوانات
Lizard	چرمېشکي
Lobster	چنګابن ته ورته سمندری حیوان
Lock	بند
Lockjaw	تیتانوس نارو غې
Locomotion	د حرکت ورتیا د انتقال و رتیا
Log	د وني پري شوی ډډ (داخلېدل)
Logging	داخلېدل
logistic growth	لوژیستیکي وده
longitudinal muscle	د اوړدوالي لرونکي عضله
Louse	سېړه
lubricating oil	غورونونکي تيل
Luminescent	څلدونکي
Lung	سبرو
Luteinizing hormone (LH)	لوتینایزنگ هارمون (ایل ایچ)
Lymph	لامف
lymph gland	لامف بند
lymph node	لامف غوته
lymph vessel	لامف لوښي
lymphatic system	لامفيتیک نظام
Lymphocyte	لامفوسایت
lysosome	لايسوسوم
M	
Macroevolution	ستره پرمختګ

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
Macromolecule	کوچنی مالیکول
Maggot	خزنه چې لا هګي یا چینجي په دول وي
Magnification	غتوں
Maintaining	جاری ساتنه
Malaria	مالاريا
Malathion	ملتین
Malfunction	ناسم کار
Malignant	سرغزوونکي
Malnutrition	سوء تغذیه
Maltase	مالتاز
Maltose	مالتوز
mammal(s)	تی لرونکي
mammary gland	د تیونو غده
Manage	اداره کول
Manageable	د اداري ور
Mane	د اس یا زمری په غاره وښته
manipulated (independent) variable	سمبال شوی (خپلسری) تغیر منونکي
Manufacturing	جورول
Marine	سمندري
marine biome	سمندري ژوند
Marrow	مغز
Marsupial	کيسه لرونکي حيوان
Mass	کتله
mass extinction	دله ايز له منځه تلل
mass number	پله ايزه شمبره
Mate	ملکري
Material	مواد
maternal immunity	موادو قوت مدافعه
Melting	ویلي کېدل
Measles	گرمۍ داني
Measurement	اندازه کول
Mechanism	میکانیزم (تکلاره)
medulla oblongata	مستطیل حرامغز
Meiosis	د حورو تقسیم
Melanin	میلانین
melanocyte cell	میلانوسایت حجره
melt(ing)	ویلي (ویلي کېدل)
Membrane	پرده
Mendelism	میندلیزم
Meninges	د مغزو پرده
Meningitis	د معزو د پردي التهاب
Meniscus	مینوسکوس
Menopause	ناامidi عمر
menstrual cycle	د حیض دوره
Menstruation	حیض
Mention	په نښه کول
Mesentery	د کولمو پوتکي

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
Mesoderm	میسودرم
Mesophyll	میزوفیل
Mesophyte	هغه نبات چې معتدلو اوبو ته ارتیا لري
messenger RNA (mRNA)	مسینجر ار این اى (ایم ار این اى)
Metabolic	میتابولیزم
metabolic waste	میتابولیک فاضلات
Metabolism	میتابولیزم
Metal	فلز
metamorphic rock	خواص بدل شوي دبرې
Metaphase	د ویش یوه مرحله
Metastasis	خای پر خای کېدل
Method	طرز
methylene blue	میتالین بلو
metric ruler	میتریک رول
metric system	میتریک نظام
microbe(s)	میکروب
Microclimate	سیمه ایز اقلایم
micro dissection	کوچنی تشریح
Microfilament	مایکرو فیلمینټ
Micrometer	مایکرومیتر
Micronucleus	کوچنی زرى
Microorganism	کوچنی حیوانات (د کوچنبو عضلو لرونکي)
Microscope	مایکروسکوپ
Microscopic	مایکروسکوپي
Microtubule	مایکرو تیوبیل
Midbrain	وسطی ماگزه
Migration	کوچ
Milk	شیده
milk tooth	شیدو غابښنه
Milligram	ملي گرام
Milliliter	ملي لیتر
Millimeter	ملي میتر
Mimicry	پیښي کول
Mineral	معدنیات
Mitochondria	میتوکوندریا
Mitochondrion	میتوکوندرین
Mitosis	برابر ویش
mitotic cell division	د حجري برابر ویش
Mixture	گدوله
Model	نمونه
Modification	برابرول / تغییر ورکول
Molar	مولر
Mold	قالب
Molecular	ماليکولي
molecular formula	ماليکولي فارموله
molecule(s)	ماليکول (ماليکولونه)
Mollusca	نرم پوستي

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
Mollusk	نرم پوستي حيوان
Monera	مونيرا
Monocotyledon	تيره خوکي لرونکي ګلان
Monocycle	مونو سايكل
monohybrid cross	مونو هايربيد کراس
Monomer	مونومر
Monoploid	مونوپلaid
monosaccharide	مونوساکراید
Monoxide	مونواکساید
Morphine	مورفین
Morphology	مورفولوژي
Mortality	له منځه تال
Morula	مورولا
Mosaic	د جامدو موادو له ټونتو جور شوي انځور
Mosquito	ماشي
moss(es)	نرم نباتات چې پاني او بندر نه لري
Moth	زيان رسونکي التونکي خزنه
Motile	د تحريک ور
Motility	خوهښت
motor nerve	خوهښت اعصاب
motor neuron	خوهښتی اعصابي حجري
Movement	حرکت
mucous membrane	بلغمو ته ورته پرده
Mucus	بلغم
Multicellular	گن حورو
multiple allele(s)	گن اليل (ایس)
multiple birth	گن زیرېدنه
multiple-gene inheritance	گن جراثيمو وراثت
Multiple	کن
Multiply	ضربيول
Mumps	ممپس
Muscle	عضله
muscle contraction	عضلي کوچني کبدل
muscle fatigue	د عضلي ستريتيا
Muscular	اندامور
muscular system	اندامونو نظام
Mushroom	په تبزي غښدونکي
Mussel	موسيل
Mutagen	د بدليدو عامل
mutagenic agent	د بدلو لو عامل جراثيم
Mutant	بدلونونکي
mutate(d)	بدل شوي
Mutation	بدلو
Mutualism	بدلونه
Mycelia	ميسيليا
Mycelium	مايسيليوم
myelin sheath	مايلين پوبن

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
Myofibril	مايوه فايبرل
Myopia	د نژدي نظر کموالي
N	
narcotic drug	ښه لرونکي درمل
nasal cavity	د پوزي خاليغا
natural immunity	طبيعي قوه مدافعه
natural selection	طبيعي ټاکنه
Naturally	په طبيعي دول
nature and nurture controversy	د طبيعت او ودي مخالفت
Nearby	نژدي
nearsightedness	نظر لندوالی
Nectar	د نباتاتو خواړه مایع
negative feedback	منفي رد الفعل
Negative	منفي
Nematode	نيماتود (يوه ډول چينجي)
Nephron	نيفرون (د ګوردي کار کونکي واحد)
Nerve	عصب
nerve cell (neuron)	د عصب حجره (نيورون)
nerve cord	د عصب مزى
nerve fiber	د عصب فايبر
nerve impulse	د عصب ضربان
nerve net	د عصب جال
nervous system	عصبي نظام
neural plate	د اعصابو سطحه
neurohormone (neurotransmitter)	عصبي هورمون (د اعصابو انتقالونکي)
neuromuscular junction	د عضلاتو بيا تبلیدل
Neuron	نيورون
neurotransmitter	د اعصابو انتقالونکي
Neutral	بي پري
Neutralization	بي پري توب
Neutron	له برېښنا خالي ذره
niche(s)	مناسب خاۍ (ايس)
Nicotine	نيکوتين
night blindness	شب کور (د شبې ليدلو ورته انه لرونکي)
Nitrification	نایترافيکيشن
nitrifying bacteria	نایتریفاینگ باكتريا
nitrogen cycle	نایتروجين دوران
nitrogen fixation	نایتروجين جورښت
nitrogen-fixing bacteria	نایتروجين جورولو باكتريا
Nitrogenous	نایتروجنې
nitrogenous waste	نایتروجنې فاضلات
Nocturnal	نایتروجنې
Node	غويه (غده)
Nodule	تر غوتي اړوند (تر غدي اړوند)
noise pollution	د اوږ چيلاتيا
non-communicable	داريکي ورته انه لرونکي
Nondisjunction	د نه بېلېدو عمله

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
no placental mammal	د تي نه لرونکو جوفت
nonrenewable resources	نه نوي کېدونکي سرچیني
nonvascular plant	غیر رګ لرونکي نباتات
Noradrenaline	نوادريلان
Nostril	د پوزي سورى
Notochord	د ملا تير مزى
Nourish	تغذیه
nuclear fuel	اتومي تیل
nuclear membrane (envelope)	اتومي یوشن (پوشن)
Nuclei	مغز
nucleic acids	نوکلیك اسید
Nucleoli	نبوکلیک
Nucleolus	نبوکلیوس
Nucleotide	نبوکلیوتید
Nurture	وده (تغذیه)
Numerous	زیيات
nutrient(s)	غذا ورکونکي مواد (ایس)
Nutrition	تغذیه کېدل
Nutritional	غذا ورکونکي
Nymph	حور
O	
Objective	موخه
Observation	څارنه
Observe	څارل
Obtain	تر لاسه کول
Occasionally	کله کله
Occur	رامنځته کېدل
Octopus	اکتوپس (یو ډول سمندری حیوان)
Ocular	تر ستړګو پوري ترلى
Official	رسمي
Offset	شنډول
Offspring	زروزات
Olfaction	د بويولو ورتبنا
olfactory bulb	د بوي حس لرونکي بلب
olfactory cell	د بوي حس لرونکي حجره
Omnivore	هر څه خورونکي حیوان
Oncogene	اوونکوجین
one gene-one polypeptide hypothesis	یو جراثيم-یو پولیپپتید فرضیه
Ontogeny	د جنین وده
Oocyst	اووسیست
Oocyte	اوسيایت
Oogenesis	د هريو د جورېدو پراوونه
open circulatory system	د ويني د جريان پرانیستي نظام
Operon	اوپرون
Opinion	نظريه
Opium	افيون
Opossum	اپوسوم (یو ډول حیوان دي)

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
Opportunity	فرصت
optic nerve	د ليدلو عصب
optical microscope	د ليدلو (سترگو اړوند) مایکروسکوب
Optimum	مطابقه اندازه
Order	ترتیب
Organ	اندام
organ system	اندام نظام
organelle(s)	د اندامونو
Organic	اندام والا
organic acid	اندام تیزاب
organic compound	اندام والا مرکب
Organism	اندامونو والا ژوندي موجود
Osmosis	د نفوذ او حل کېدو خاصیت لرونکي
osmotic potential	د نفوذ او حل کېدو خاصیت لرلو ممکن بالقوه
osmotic pressure	د نفوذ او حل کېدو خاصیت لرلو فشار
Ossification	د نفوذ او حل کېدو خاصیت لرلو ګرځول
Osteoarthritis	اوستیوار تیرینېز
Osteoblast	د هدوکو جورولو حجري
Osteocyte	د هدوکي حره
Osteology	هدوک پېژندنه
Osteoporosis	د هدوکو د مائندو
Outbreeding	له لري اريکو څخه تغذیه شوي
Ova	ښخینه بیا زپروونکي حجه (د الوتونکي هکی)
Ovaries	تخم ځایونه
Ovary	د هکيو چورپدو ځای
Overall	ټول
Overfishing	يو بدنه يا اوېو کي د ماھیانو زیاته زېرمه خپرول
Overgraze	زیات وږى
Overproduction	زیات تولید
Oviduct	د هکيو د وتلو لاره
Oviparity	اوپیارېتې
Oviparous	هکي ورکونکي
Ovulation	هکي ورکول
Ovule	لا هکي شوي نه
Ovum	يو بول کوچنۍ هکي
Oxidation	له يو بل جسم سره د اکسیجن ګښد
oxygen consumption	اکسیجن مصرفول
oxygen cycle	اکسیجن دوران
oxygen-carbon dioxide cycle	اکسیجن - کاربون ډیاکساید دوران
oxyhemoglobin	اکسي هیموگلوبین
Oyster	اویاستر
Ozone	صافه هوا
ozone layer	د صافې هوا شعاع
ozone shield	د صافې هوا سپر
P	
pacemaker	د زره ضربانو د منظمولو اله
Paired	جوره شوي

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
Paleozoic	پالازویک (تر یوی زمانی ترلی)
palisade mesophyll	پالیساد میسوفیل
pancreas	پینکریز
pancreatic duct	پینکریز لاره
pancreatic juice	پینکریز جوس
paramecium	پارامیشیوم
parasite	پرازیت (طفیلی میکروب)
parasitic relationship	پرازیتی اریکه
parasitism	پرازیتیزم (طفیلی میکروب والی)
parasympathetic nervous system (PNS)	پاراسیمپاتیک عصبی نظام (بې این ایس)
parathyroid hormone	پاراتیروید هورمون
parent cell	والد حجره (اصلی حجره چي تقسیم او دوه نوری تري جوري شي)
parent generation	پلنی نسل
parental care	پلنی پاملرنه
parietal lobe	پلنی نرمی
Parrot	طوطی
Parthenogenesis	پاراتینو جینسیس
partial	ارخیز
particular	حانگری
passive immunity	منتهه قوه مدافع
passive transport	منته حمل و نقل
pasteurization	تعقیمول (د تودولو هغه پروسه چي خواره خوراک ته چمتو کوي)
patella	زنگون ستړکه
pathogen(s)	پاتوچین (ایس)
pathogenic	پاتوچینیک
Peat	د وښو سره
pedigree	شجره
pedigree chart	د شجره نسب جدول
peer review	دقیقه ارزونه
pellagra	پیلاګرا
Pelvis	خاصری لگن
penicillin	پینسلین (د جراسیمو ضد ګولی)
Penis	د نارینه تناسلی اله
pepsin	پیپسین
peptic ulcer	د هاضمي معدی زخم
peptidase	پیپتیداز
peptide bond	پیپتاید بند
percentage	سنه
perennial	ئل تر تله
perform	عمل کول
pericardium	د زړه بهرنی پرده
Period	موده
peripheral nervous system	د چاپیریال عصبی نظام
peristalsis	حلقوی حرکات
permafrost	د ځمکي پوېن چي سروکال کنګل وي
permeable	د نفوذ منلو ورتیا لرونکی
permit	اجازه

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
perspiration	خولي کېدل
Pest	بلاء /وباء
pesticide(s)	خزنده وژونکي (ایس)
Petal	د ګل پاني
petri dish	ویر رون لوښي چي بیالوژستان بي کاروی
petrifaction	پیتریفیکیشن
pH indicator	پي ایچ خر ګنډونکي
pH scale	پي ایچ دوران
phagocyte	نا اشنا شيان خورونکي حجره
phagocytosis	نا اشنا شيان خورونکي حجره جورېدل
pharynx	حلق (ستوني)
phase contrast microscope	د برخي د توپير مایکروسکوپ
phenol	فنل
phenotype	ظاهرې دول
phenylalanine	فینیلالانین
phenylketonuria(PKU)	فیدیالکیتودوریا (پي کي یو)
pheromone	فیرمون
phloem	فلويم
phosphate	فسفیت
phospholipid	فوسفولیپید
phosphorus	فاسفورس
phosphorylation	فاسفوریلیشن
photic zone	د رنا تولیدونکي سیمه
photolysis	د رنا تحلیل
photon	د رناد معلومولو واحد
photosynthesis	د رنا په واسطه موادو یو خای کول
phototropism	فوټوتروپیزم
phylum	فایلوم
physical	فیزیکي
physiology	د اندامنو د دندو پېژندلو علم
physiotherapy	فیزیوتراپي (طبعي درمانه کول)
phytoplankton	سمدر کي د ګیاه خورونکو ژوند
pigment	رنگ
Pill	کولی
pimple	سپینکي (دانه)
Pineal	پینيل
pineal body	پینيل تنه
pinocytosis	پینوسایتوسیز
pioneer	لومړني
pioneer species	لومړني نموني
Pistil	د پنځینه ګل اله
pituitary dwarfism	پیچیوتري داور فیزم (هغه حالت چي ماشوم پکي ژر وده نه کوي)
pituitary gland	پیچیوتري کلاند
placenta	غیرګونی
placental mammal	غیرګونی تي لرونکي
placental membranes	جفت پرده لرونکي
plague	ساری نارو غي (وباء)

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
plankton	پلانکتون
Plant	نبات
plasma	پلازما
plasma membrane	پلازما پرده
plasmid	پلازمید
plasmolysis	د خاصیت حل کېدل
plastid	پلاستید
platelet	کوچنی پانه
Platyhelminthes	د سطحي پر سر پراته چینجي
Pleura	د ارخ پرده
pleural cavity	ارخیزه خالیگا
plexus	يو بل کي نتوتني
pneumonia	د سکو التهاب
poaching	بي پوسکي هګي او بوي کي اچول (غیر مجاز بشکار)
point mutation	د نقطي بدلون
poisonous	ز هري
polar zone	قطبی سيمه
Pole	قطب
Polio	پولیو (گوزن)
pollen grain	د القاح زرى
pollen tube	د القاح بمبه
pollination	القاح (د تولید او تکاثر لپاره د تولید مواد بل کي اچول)
pollutant	چتنياوي
pollution	چتانيا
polygenic	مخالف وراثتي لاملونه
polygenic traits	د ګنو جنینونو تبني
polymer	پولیمار
polymerase chain reaction(PCR)	پولیمار خنځيري غبرګون (پي سی ار)
polymorphism	د شکلونو دېروالى
Polyp	د پوزي پرسوب
polypeptide	پولي پپتيد
polyploidy	پولي پلايد
polysaccharide	پولي سیکورايد
Pond	ښدوکي
population	نفوس
population density	د نفوس زیاتوالى
population genetics	د خلکو د نسل ارثیت پېژندنه
positive feedback	مثبت غبرګون
posterior	شانتى
potential	ممکن بالقوه
pouched mammal	کيسه لرونکي تي لرونکي
precipitation	ورېدل
predation	يو حیوان بل بشکار کول
predator	حمله کونکي
predator-prey relationship	د بشکارکونکي او بشکار کېدونکي تر منځ اړیکه
predatory	حمله کونکي
predict	تخمين

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
prediction	تخيين کول
pregnancy	حامله کېدل
premature birth	له وخت وراندي زېړښنه
prepare	چمتو کول
present-day	نن ورڅ
preserve	سائټ
prevent	منع کول
prevention	منع کونه
Prey	ښکار کېدونکي
primarily	لومرنې
primary consumer	لومرنې مصروفونکي
primary productivity	لومرنې تولیدوں
primary root	لومرنې جری
primary succession	لومرنې بریالیټوب
primate	مشر
probability	شونټيا
procedure	طريقه کار
process	پروسه / بهير
producer	تولیدوونکي
product	تولید
progesterone	له حمل دوری نه مخکي اړوند هارمون
prohibit	منع
prokaryote	پروکاريوټ
promoter	وډه ورکوونکي
property	شمني
prophase	د حجري د ويش لومړۍ مرحله
proportion	تناسب
proposal	وراندېز
prostaglandin	پروستاګلاندين
prostate gland	د پروستاتانت غده
protease	پروتیز
protect	سائټ
protein	پروتین
prothrombin	پروترومبین
proton	پروتون
protoplasm	د حجري اساسی ماده
protozoan	پروتوزوون
provide(d)	چمتو شوي (چمتو کړاي شوي)
pseudopod	سېڊوپاد
psychosis	رواني ناروغر
ptyalin	د لارو جورولو ماده
puberty	بلوغ
pulmonary artery	د سېرو شريان
pulmonary circulation	د سېرو د ويني جريان
pulmonary vein	د سېرو رگ
Pulp	شېره
Pulse	نبض

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
punctuated equilibrium	د علامو په واسطه توازن
Pupa	گونکته
Pupil	ښوونځي زده کوونکي
Pure	حالص
pure dominant	سوچه په لاس کي نیول
pure recessive	سوچه په شا تلونکي
Purine	پورین
Purple	ارغوانۍ رنګ
Pus	زوه
pyloric sphincter	پایلوریک سپینکتر
pyramid	اهرام
pyramid of biomass	د ژوندي کتلې اهرام
pyramid of energy	د طاقت اهرام
pyrimidine	اهرامي
pyruvic acid	پایروویک اسید
Q	
qualitative	د کیفیت له لحاظه
quality	کیفیت
quantitative	مقدار له لحاظه
quarantine	قرنطین
quinine	کوینین
quotation	نقل قول کول
R	
radial symmetry	د ورانګو یو شان والی
radiant energy	د ورانګو طاقت
radiation	ورانګي
radiation	ورانګي
radicle	ورانګو اړوند
radioactive	شعاعي فعالیت
radioactive dating	راديو اکتیو دیټنګ
radioactive element	راديو اکتیو عنصر
radio-carbon method	راديو کاربون طریقه
radiotherapy	د ورانګو په واسطه درمانه
Radius	د قطر نیمایي
ragweed	رګوید
random	کله کله
rapidly	په چټکي
reabsorption	بیا جنبدول
reactant	غبرګون بنودونکي
reaction rate	د غبرګون اندازه
recently	تازه
receptacle	لوښۍ
receptor	منتونکي
receptor molecule(s)	منتونکي مالیکولونه
recessive	په شا تلونکي
recessive gene	په شا تلونکي جراثيم

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
recombinant DNA	بیا یو خای شوی دی این ای
recombination	بیا یو خای کېدل
recombination gamete	بیا یو خای کېدونکی جنسی جراسیم د زیاتېدو ور
Record	ثبت
recover	بېرته تر لاسه کول
rectum	مقعد
recycle	فاضلات په قابل د استعمال موادو بدلول
recycling	فاضلات په قابل د استعمال موادو بدلولو چاره
red blood cell	د ویني سري حجري
red corpuscle (red blood cell)	سره ژوندي (سره ویني حجري)
reduced	کم شوي
reduction	کمول
reduction division (meiosis)	د ويشنلو کمول (میاوسيز)
Reflex	عکس العمل
reflex arc	انعکاسي قوس
reflex center	د انعکاس مرکز
reforestation	بیا خنګل جورول
refractory period	د مقاومت دوره
Refute	ردول
regeneration	بیا نوی کول
regular	منظم
regulated	منظم شوٹ
regulation	منظمول
related	اړوند
relationship	اړیکه
relative dating	اړوند تاریخ
release	خوشی کول
reliable	باوري
rely on	تکیه کول په
remain	پاتني کېدل
remote	لري
renal artery	سېرو شريان
renal circulation	سېرو جريان
renal portal vein	د سېرو د داخلېبو رگ
renal vein	سېرو رگ
renewable	د نوي کیدو ور
renewable resource(s)	د نوي کېدو
rennin	رینن
replicate	زیاتېد
replication	تکرار / زیاتېد
represent	اسنازارېتوب
reproduce	بیاتولید
reproduction	بیاتولیدول
reproductive isolation	بیا تولیدونکی خانته والی
reptile	شمشتۍ
require	غونښته
research plan	د څېرنې طرحه

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
researcher	څیرونکي
resemble	وسره یو شان
residue	فاضلات
resistance	مقاومت
resource(s)	سرچینې
resources management	سرچینو اداره
respiration	سا اخستن
respiratory chain	سالاخستلو سلسله
respiratory surface	د سا اخستلو سطح
respiratory tract	د تنفس ماشین
response	خواب
resting potential	ارام خواک
resting stage (interphase)	ارام پیداو (انترفیز)
restriction enzyme	محدود انزایم
result	پایله
reticulum	شبکه یې جورښت
retina	د ستړګي د تکي شاته شعاع
retrovirus	ریترووایرس
Rh negative blood	ار ایچ منفي وينه
Rh positive blood	ار ایچ مثبت وينه
Rhesus factor (Rh factor)	ریسز عامل (ار ایچ عامل)
rheumatic fever	روماتیزمی تبہ
rheumatoid arthritis	د بندونو روماتیزمی التهاب
rhizoid	جزرو ته ورنه
rhizome	د ځمکي لاندي جرري ت ورنه ډډ
rib	پوښتني
rib cage	د پوښتنيو قفس
riboflavin	ریبوفلاوین
ribonucleic acid (RNA)	ریبونیوکلریک اسید (ار این ای)
ribose	ریبوس
ribosomal RNA	ریبوسمول ار این ای
ribosome(s)	ریبوسوم (ایس)
rickets	د هدوکي نرمي نارو غي
ringing	زنگ وهل
ringworm	سپونۍ
rip	درز پیدا کول
ripped	درزشوی
risk	خطر
RNA polymerase	ار این ای پولیمیراز
roach	بوزی
Rocky mountain spotted fever	د یو ډول حشری له چېچلو پیدا کړونکي نارو غي ده
rodent	خوله لکھونکي حیوان
root	جرري
root hair	د ویټو جرري
root module	د جرريو نمونه
root pressure	د جرريو فشار
rotation of crops	د تولیداتو څرخېدل

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
roughage	شني تر کاري
roundworm	چینجي
routine	عادي
rubella	گرمکي
rudimentary organ	ابتدائي اندام
ruminant	شخوند و هونکي حیوان
runner	منده و هونکي
S	
Sabin vaccine	ساپين واكسين
saccharide	ساکرايد
saccharin	ساکارين
salamander	مارماهي
saline	مالګين
salinity	تروش
saliva	لیاري
salivary amylase	اميلاز لیاري
salivary gland	لیاري ګيني غدي
Salk vaccine	سالک واكسين
salmon	سالمون ماھي
salmonella	سالمونيلا
salt marsh	مالګه لرونکي سيمه
salt water	د مالګي او به
sample	نمونه
sand	ريک
sandy soil	ريگ لونکي ځمکه
sanitary	روغتنياري
sap	له معدني مالګي سره ګد شوي مایع
saprophyte	د خوسا موادو خورونکي نبات
saturated fats	مره شوي چاغوالی
scale	تلنه
scallop	سېئي
Scarcity	كمبنت
scavenger	خزلۍ خورونکي حیوان
schizophrenia	د خوانۍ فکري حالت
Schwann's cell	شاون حجره
science	ساينس
scientific method	ساينسي طرز
scientific theory	ساينسي نظريه
scientist	ساينسيوه
scion	د یوی ګورنۍ بچي
sclera	د ستړګي سپن
sclereid	سکليرید
sclerosis	د بدلون په وراندي مقاومت کوونکي
scorpion	لرم
scrotum	د هکيو کڅوره
scurvy	سکروي (د دیتامین سی کمبنت)
sea anemone	سمدری ريدي ګل

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
sea cucumber	سمندری بادرنگ
sea urchin	د سمندر زیگوالی
seal	د اوپو خور
sebaceous gland	په بدن کي غور پیدا کونکي ماده
sebum	سرینېت
second filial generation	دو همي خانګي نسل
secondary consumer	دو هم مصروفونکي
secondary mycelium	دو هم مالیکولیوم
secondary sexual characteristics	دو هم جنسی خاصیتونه
secondary succession	دو هم ارثیت
secretin	سیکرین
secretion	پنول
sedimentary strata	د فاضلاتو طبقي
seed	تخم
seed dispersal	د تخم خپرېدل
seep out	بهر وتل
segment	برخه
segregation	جدا کېدل
selection	تاكل
selective breeding	تاكلی تغذیه
selective permeability	تاكلی د نفوذ ور
selective permeable membrane	د نفوذ منلو ورتیبا لرونکي تاكلی پرده
self-fertilization	خپله الفاح کول
self-pollination	خپله د ګردی الفاح کول
semen	منی
semicircular canal	نیم دایروي کانال
semicircular valve	نیمه دایروي د زره پرده
seminal vesicle	د منی کھوره
seminiferous tubule	د منی بمبه
semipermeable membrane	نیمه نفوذ منونکي پرده
sensitivity	حساسیت
sensitization	حساس ګرځېدل
sensor	حسې
sensory area	حساسه سیمه
sensory nerve fiber	د اعصابو حساس فایبر
sensory neuron	حساس اعصاب
sensory receptor	حساس منونکي
separate	جل
septum	دیوال
sequence(s)	یو پر بل پسې
series	لري
serum	سیروم
served as	کار بې کړي داسي چې
sessile	پر ځایښښتی
setup	کېښوډل
sewage	فضله اووه
sex cell	د جنس حجره

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
sex chromosome	د جنس کروموزوم
sex hormone	د جنس هارمون
sex organ	جنسی اندام
sex-linkage inheritance	تر جنس پوری ترلی وراثت
sex-linked gene	تر جنس پوری ترلی جراثیم
sex-linked trait	تر سیک پوری ترلی خصوصیت
sexual	جنسی
sexual generation	جنسی نسل
sexual maturity	جنسی بلوغ
sexual reproduction	جنسی بیا تولید
sexually transmitted diseases	د جنس له لاري انتقال شوي نارو غی
shark	شارک ماهی
shore	سمندر غاره
shortsightedness	د نظر کموالی
shoulder joint	د اوږو بند
shrub(s)	کوچنی ونه
Siamese twin	سايمز غبرګونی
sibling(s)	غبرګونی
sickle cell	لور ته ورته حجري
sickle cell anemia	لور ته ورته حجري ویني کموالی
side effect	جانبی عوارض
significance	اهمیت
simple microscope	ساده مايكروسكوب
simple reflex action	ساده دانعکاس عمل
simple sugar (monosaccharide)	ساده خواره (مونوساکرايد)
single circulation	يو دوران
single-gene trait	د یو جراثیم خصوصیت
Sino-atrial node (S-A node)	سيېنوا-اټرائيل نود (ایس-ای نود)
sinus	په مخ يا هدوکي کي هغه سوری چې پوزي ته رسیزی
siphon	سيفون
site	محل
skeletal muscle	سکيلاني عضله
skeletal system	سکيلاني نظام
skeleton	سکيلت
sketch	ځاكه
skin	پوستکي
skull	د سر کاسه
sleeping sickness	د اوده کېدو نارو غی
slide	ښوېدل
sludge	خرمیچي
small intestine	کوچنی کولمۍ
smallpox	د مخ زخی
smog	د هوا خړه
smooth muscle	نرم اندامونه
sneezing reflex	د پرنجي انعکاس
soak	څيشتول
soda	سودا

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
sodium	سودیوم
sodium bicarbonate	سودیوم پاکروبونیت
sodium chloride	سودیوم کلوراید
sodium ion	سودیوم ایون
soil	خاوره
soil conservation	خاوری سائل
soil depletion	د خاوری زیان
soil erosion	د ټمکی خرابیدل
solar energy	لمريز طاقت
solid bone	سخت هدوکي
solute	حل شوی جسم
solution	حل شوی
solvent	د حل ور
somatic	بدنې
somatic cell	بدنې حجره
somatic nervous system	بدنې عصبي نظام
soot	د دود توروالي
sort	نوع
source	سرچینه
specialized	تخصص
speciation	شکل نیول
species	پولونه
species diversity	د نمونو انتقال
specific	خاص
specificity	خصوصیت
specimen	نمونه
spectacular	په زیره پوري
spectrum	خيال
sperm	نطفه
sperm duct	د نطفی د انقال لاره
sperm nuclei	د نطفی اساس
spermatid	سپیر میتابید
spermatocyte	د نطفی حجره
spermatogenesis	منی تولیدول
spermatophyte	نطفه جوړول
sphincter	سپینکتر
spike	میخ
spill	بهدل
spinal column	ستون فقرات
spinal cord	د ستون فقرات مزى
spinal nerve	د ستون فقرات اعصاب
spindle	سپیندل
spindle fiber	سپیندل فایبر
spleen	سپلین
splice	يو له بل سره نښلول
splits	سره جلا کول
sponge	سپنج

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
sponge bone	سپنچي هدوکي
spongy layer	سپونگي لایر
spongy mesophyll	سپونگي میسو فایل
spongy tissue	سپنچي توته
spontaneous generation theory	له خپله منځته راغلی نسل نظریه
spontaneous mutation	له خپله خانه بدلون
sporangium	سپورانجیوم
spore	تخم
spore reproduction	تخم بیا تولید
sporophyte generation	سپوروفلیت نسل
sporulation	د هکیو تولید
spot	نقطه
sprain	سره تاویدل
spray	شیندل
sputum	لاري
square	مربع
squid	سکوايد (یو دول بحري حیوان)
stability	ثبات
stable	ثابت
stain	زنګ و هل
staining	زهنج و هل شوی
stalk	بډ
stamen	په کل کي د نارینه جراثيم
staminate flower	د نارینه جراثيم پکي اچول شوي کل
staphylococcus	ستافیلوکوکوس
starch	ستارچ
starfish	بحري ستوري (یو دول بحري حیوان)
statement	جمله
steady state	په ثابت حالت کي
stem	اساس
stereomicroscope	ستيريو مایکروسکوپ
stereoscope	جهان نما
sterile	شند (د زېرولو ورتیا نه لري)
sterility	شندوالي
sterilization	شندول
sterilizing	شندېدل
sternum	سیني هدوکي
steroid	ستيريد
stethoscope	ستينيتيسکوپ
stigma	ستيگما
stimulate	پارول
stimuli	پارونکي
stimulus	پارونه
stinging cell	چیچونکي حجري
stock	زبرمه
stolon	غلا وشی
stomach	خښه

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
stomata (stoma)	ستوما (ستوما)
stops	درېدنې
storage	زېرمه
storage tissue	د زېرمي پتې
strains	پې زور ایستل
strand	د سمندر غاره
stream	جريان
streptococcus	ستريپتىکوكوس
streptomycin	ستريپتو مايسين
striated muscle	خط لرونکي عضله
strip	پتې
strip cropping	د مخصوصاتو پتې
stroma	ستروما
structural formula	د جورښت فارموله
structure	جورښت
style	طرز
subsoil	تر خمکي لاندي
subspecies	فرعي دول
substance	ماده / جو هر
substrate	جلالو (د ماغزو پوښن)
succession	وراثت
sucker	رودونکي
sucrase	سکراز
sucrose	د گني خواره
suction pressure	د روبلو فشار
sulfa drug	سلفا درمل
sulfur	سلفر
sulfur dioxide	سلفر پياركسادي
superior vena cava	د رګ خواکمن خاليکا
surface tension	سطحي تشویش
surgery	جراحي عملیات
surrogate parent	قایمقام مور پلار (چې د یو چا جنین په بل رحم کي وده وکري، و وزيروي)
surround	شا اوخوا
survival	ژغورل
survival of the fittest	د روغ ژغورل کېدل
survive(d)	ژغورل شوي
suspension	له کاره بندول
sustainable use	هميشنۍ کارول
suture	د دوه څندو تر منځ چاود
swamp	جبه
sweet gland	خورې غودي
swim-bladder	حالې مثانه
symbiosis	يو له بل سره یو خای اوسيدل د مرستي په توګه
symbiotic	يو تر بل پوري ترلي
sympathetic	خواخورې
sympathetic nervous system	خپله عمل کونکي عصبې نظام
symptom	د ناروغرې نښه

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
synapse	د دوه عصبو د تماس سيمه
synthesis	سره گډېدل
synthesize	سره یو خای کول
synthetic circulation	د مصنوعي ويني جريان
systole	د زره د عضلي سره راټولېدل
systolic pressure	د راټولېدو فشار
T	
tadpole	د چونګښو هګي
taiga	تايګيا (ځنګل)
tail fin	د ماھي لکي
tanker	ټانکر
tap root	عمودي جراري
tapeworm	تايپ ورم(يوں چینجي)
tar	تارکول
taste bud	تيسټ بد
taxonomy	د حيواناتو او نباتاتو د ويشن طریقه
Tay-Sachs disease	تاي-ساکس ناروغری
technique	طریقه
technology	تېکنالوژي
telophase	د حجري د ويشن وروستي لاره
temperate deciduous forest	د خنګلونو د تویدلو اعتدال
temperate zone	معتدله سيمه
temperate inversion	د اعتدال عکس
template	قالب
tend to	ورته ميلان پیدا کول
tendon	تېندن
tentacle	د حيوان حساسه برخه
terminal bud	تېرمېلن بد
termite	سپین میرۍ (يوں خنده)
terrace	برنده
terrestrial	د خمکي اوسيدونکي
terrestrial biome	د خمکي ژوند
territory	حُكمه
test cross	تيسټ کراس
testis	د نارينه د بیبا تولید حجري
testosterone	تيسټوستيرون
tetanus	تېتانوس (يوں باكترياوي ناروغری)
tetrad	د څلورو مجموعي دله
tetraploid	تېترابلو ايډ
thalassemia	تلسميا (د ويني د کميتو ناروغری)
theory	نظريه
theory of use and disuse	د استعمال او نه استعمال نظرريه
therapy	درملنه
thermal pollution	د تودوخي چلتنيا
thicker	زيات دبل
third-level consumer	درېښمه درجه مصرفونکي
thoracic duct	د سیني کانال

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
thorax	د سیني پنجره
threshold	پيل
thrombin	ترومبين
thromboplastin	تروموبلازمين
thrombosis	تومبوس
thrombus	په رگ کي د ويني کنګل کېدل
thymine	تايمين
thymus gland	تايماس غده
thyroid gland	تايروايد غده
thyroid-stimulating hormone (TSH)	تايروايد پارونکي هارمون (جي اس ايچ)
thyroxine	تايروكسين
tibia	د زنگون او خنګل او په منځ کي دوه لوی داخلی هدوکي
tissue culture	پيشو کلچر
tissue fluid	د پوتکي مایع
tissue(s)	پوتکي
tobacco	تمباکو
ton	تن
tongue rolling	د ژبي تاوبېل
tonsil	تائسل (د مرۍ غوټي)
tonsillitis	د تائسل پرسېدل
tooth decay	د غابن رېډل
tooth root	د غابن چرري
toothpick	د غابنونو ډکي
topsoil	کر هنيزه حمکه
toxic	زهرجن
toxin(s)	زهر جنه ماده
trace element	د نیولو عنصر
trachea	وچه مرۍ
tracheophyte	تراكويپايت
trade-off	د دوه خاصيېتونو تر منځ توازن
traffic	حمل و نقل
trait(s)	خانګرتياوي
transcription	د حورو د بدلو لو یو جريان
transduction	یو په بل کي حل کېدل
transfer	انتقال
transfer RNA (t RNA)	د ار اين اى انتقال (تي ار اين اى)
transformation	انتقالول
transfusion	د ويني تزریق
transgenic	د شکل بدلون
translation	ڙباره
transmission	ليبردون
transmit	رسول
transpiration	خولي کېدل
transpiration pull	له جريرو څخه د وني پانو او ډډ ته د او بيو رسولو طاقت
transplant	کرل
transport system	د حمل و نقل نظام
transverse colon	د غتو کولمو منځنی برخه

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
transverse section	عکسی برخه
trauma	زخم
treatment	درمانه
treat	درمانه
trend	میلان
trial	ازميښت
triceps	د مت درې سرونه لرونکي عضله
trilobite	تریلوبایټ
translocation	ترانسلوکیشن
triple-beam balance	د درې ور انگیز توازن
triplet code	درې ګونی کود
triploid	درې برخیز
trophic level	د تغذیي کچه
tropical rain forest	استوائي باراني ځنګ
tropical zone	استوائي کربني ته نژدي سیمه
tropism	تزویز
trypsin	تریپسین
tuber	غده
tuberculosis	تبرکلوز (نري رنځ)
tubing	د بدمني په واسطه مهیا کول
tubule	کوچنی بنبه
tumor	پرسوب / غوته
tundra	تونдра
turbidity	خروالۍ
turgid	پرسپدلي
turgor pressure	د پرسوب فشار
Turner's syndrome	يو علت چې شنځه یوازي ایکس کروموزوم لري (ترنر سایندروم)
typhoid	سره تبه (محرقه تبه)
U	
ulcer	معدی زخم
ulna	د خنګل تر تولو نري څوکه
ultracentrifuge	له مرکزه زیات لري والي
ultrafiltration	زیاته تصفیه
ultrasound	التراساوند (تلوزیونی معاینه)
ultraviolet light	د زیات ولت رنا
umbilical cord	د نوم غوتی مزی
umbilicus	د نوم غوته
undergo	د یو شي څخه تبرېدل
unicellular	گن حوروی
universal recipient	عمومي منونکي (د اى بي ګروپ ويني لرونکي)
unsaturated fats	غیر مره شوي چاغي
uracil	بوریسل
uranium	بیورانیوم
urban desert	بناري صحرا
urbanization	بناري ګرځول
urea	د متیاز و یودول ماده
urease	بیوریاز

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
ureter	مثانه
urethra	د متيازو وتلو لار
uric acid	پورېک اسيد
urinary bladder	د متيازو کخوره
urinary system	د متيازو نظام
urine	متيازي
uterine lining	د رحم پوښ
uterus	رحم
utilize	له یو شي عملی کار اخستل
V	
vacant	حالۍ
vaccinated	واکسین شوي
vaccination	واکسین کول
vaccine	واکسین
vacuole(s)	د حجري خاليګا
vagina	د بنځي تناسلي الله
valid	صحیح
valine	والین
valuable	ارزښت لرونکي
valve	د زړه پرده
vane	بنکه
variability	تغير منل
variable	تغير منونکي
variable factor	تغير منونکي لامل
variation	تغير
variegated leaf	څو رنګه پايه
variety	تنوع
various	ډول ډول
vas deferens	ويس پېفرينس
vascular bundle	د رګونو تولګه
vascular cylinder	د رګونو ساپلېندر
vascular plant	د رګونو لرونکي نبات
vascular ray	د رګونو شعاع
vascular system	د رګونو نظام
vascular tissue	د رګونو پټي
vasoconstriction	د شريانونو تنتګېل
vasodilation	د شريانونو پراخېل
vasopressin	ويسپريسين
vector	انتقالونکي
vegetation	نباتي ژوند
vegetative propagation	نباتي خپرېدنه
vein	رگ
vena cava	د رگ پراخېل
venereal disease	د جنسي نژدېوالي ناروځي
venous flow	د رګونو جريان
ventral	تر خېټي پوري اروند
ventral blood vessel	په خېټه اروند د ويني رگ

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
ventral nerve cord	په خېته اړوند د اعصابو مزی
ventral root	په خېته اړوند جریه
ventricle	خېته / منځ خالي
venule	دېر کوچنۍ رک
Venus flytrap	وینوس فلاي تریپ
vertebra(e)	د ستون فقرات موری
vertebral column	ستون فقرات
vertebrate(s)	موری لرونکي بندونه
vesicle	کوچنۍ کڅوره چې له اوېو دکه وي
vessel	رک
vestiges	نښي
vestigial	دېر کم پاتي شونی
vigorously	حواکمن
villi	ولی
villus	ورو کولمو کي د خورو د جذبولو زخی
viral disease	وابرسی نارو غې
virus	وابرس
viscera	کولمۍ
visceral muscle	کولمۍ عضله
visible spectrum	د لیدو ور خیال
vital	مهم
vital capacity	مهمه ظرفیت
vitamin	ویتامین
viviparous	ژوندی زیروونکی
vocal cords	د خولی مزی
volume	اندازه
voluntary action	داوطلب عمل
voluntary behavior	داوطلب سلوک
voluntary muscle	داوطلب عضله
volunteer	داوطلب
W	
waiting	انتظار
walnut	غوز
warm-blooded	ترده وينه
warning coloration	خبرتیا ورکونکی لکېدل
waste	خرلې
water potential	د اوېو ممکن بالقوه
water vascular system	اوېو رک لرونکي نظام
water-cycle	د اوېو دوران
wavelength	د څې اوږدوالي
wax layer	د موم شعاع
weasel	د کربوري یه شان یو دول تي لرونکي حیوان (ویسیل)
weather	هووا / موسم
weathering	هوا لکېدل
web	جال
weed killer	وژونکي نبات
wetland	لمده Ҳمکه

Living Environment Glossary - High School Level

ENGLISH	PASHTO
wet-mount slide	لمده د غره بنويدل
whale	وهيل ماهي
wheat	غنم
white blood cell	د ويني سپيني حجري
white corpuscle	سپين کروبيات
white matter	سپينه ماده
whole blood	توله وينه
whooping cough	توره توخلې
wildlife conservation	د وحشی ژوند ساتنه
wilt	مداوی کول
wind break	د دوام ماتول
wind erosion	د باد تورول
wind pollination	د هوای کړتبا
windpipe	د هوای بمبه (هغه لار چې د ستونی څخه هوا سبرو ته رسوی)
wingspan	د وزرو تر منځ فاصله
within	په داخل کې
womb	رحم
woody fiber	لرگی لرونکي فايير
woody stem	د لرگي اساس
woolly mammoth	ورین فيل ته ورته حيوان
worker bee	کار کوونکي مچي
worm	چینجي
X	
xanthophyll	زانتفيل
xanthoproteic test	زانټپروتېک ازمونې
X-chromosome	ایکس کروموزوم
xylem	په رگي هغه ماده چې له جريرو بوتي ته او به ورکوي او لرگين عنصر جوروی
Y	
Y-chromosome	واي کروموزوم
yeast	تومنه
yeast fermentation	د خبېري جورول
yolk	د نطفې اجزاء
yolk sac	د نطفې کخوره
Z	
zonation	په سيمو ويشنل (په برخو ويشنل)
zooplankton	د سمندر په سر ژوند کوونکي کوچني خزنده
zygote	الاچ شوي نطفه